

1

Moje wspomnienia z okresu odryskania niepodległości
Polski w 1918 roku i lat poprzednich.

Sprawa odryskania niepodległości naszej ojczyzny w okresie
mieweli interesowała się i żyło całe społeczeństwo polskie w urzo-
kich trzech państwach. Każdy z nas Polaków stawiał się pa-
triotą, od przedzenia sobie przez całe swoje życie. Młot się do
ojczyzny wpałali w nas od dzieciństwa rodzice i stozzenie,
szkoły i ilustracje dotyczące historii Polski, książki na wrych
wzorach narodowych oraz historyczne Sienkiewicza, Kruczo-
skiego i innych pisarzy, wreszcie uroczystości i manifestacje
urządzone przez polskie organizacje kulturalne. Entuzjazm
u nas pod zaborem austriackim po uzyskaniu w latach sześć-
dziesiątych XIX wieku przez Galicję autonomii, przeżyliśmy
się z wolności słowa, przekonań i wyrażania się, których
to swobód, czego nasi rodzice pod zaborem niemieckim i
rosyjskim nie mogli uzyskać. Powstania polskie pod-
trzymywały nas na duchu i czczeni i honorowani przez nas
bohaterzy weterani powstania narodowych wzbudzały w nas
instynkt walki. Nawet pil legalnie przygotowywaliśmy się
pod względem wojskowym w różnych organizacjach i druży-
nach, aby w razie potrzeby być gotowi do walki o odryska-
nie niepodległości. Wierzyliśmy narzocy mocno, że prędzej czy
później nadzieje dla nas swas wolności i te nasze nadzieje
spełniły się a chwila przybuchu I wojny światowej 1914-1918 r.

Revolucje, obalające dotychczas panujące w państwach
zaborczych, przyspieszyły odzyskanie niepodległości Polski.
Apteczniśta nasze przygotowały się do organizowania
życia publicznego i społecznego w przyszłym państwie polskim.

W tym okresie prasę morskątem (od 1916 roku) w Kra-
kowie, gdzie uzupełniałem swoje wykształcenie i zdoby-
wałem praktykę księgarską. Byłem więc nowoczesnym
świadkiem przemian jakie zachodziły u nas w ostatnich
dniach lat 1 wojny światowej, biorąc udział czynny udział
w demonstracjach politycznych i manifestacjach narodo-
wych. Dzień 31 października 1918 roku był dla mieszkańców
Krakowa (i kraju) wielkim dniem radości i triumfu sprawie
dlinności odzyskanej. Wtężym wychodził z domu i zakładał
pracy na ulice aby manifestować i cieszyć się z wolności
ojczyzny i narodził Państwo Polskiego. Byłem świadkiem
rozbrajania przestraszonych oficerów i żołnierzy wojska
zaborczego i przejmowania tym władzy od austriaków.

W następnym dniu t.j. 1. listopada, przybywszy rano do Lan-
cuta byłem jednym z pierwszych, którzy przywieźli mieszkań-
com Lancuta prozeglone wiadomości o radośnych wydarze-
niach poprzedniego dnia w Krakowie. Wraz z legionistą
Antosem (synem kierownika szkoły w Wysokiej Łąceckiej) bra-
łem udział w usuwaniu nieważnych przez Polaków gólet
austriackich z budynków urzędów i innych instytucji ura-
dowych. W tym samym dniu grupa tajnych członków P.O.W.
(specjalistów) i lokalnych patriotów przejęła władzę i miejsce
od starosty i komendanta garnizonu wojskowego z Landweru
publikańca wojska austriackiego Mallijego. -

Miałem wówczas lat dziewiętnaście -

Jan Karłowicz Kęskiewicz

Miejska Biblioteka Publiczna
w Łanucie

Wpłynęło dn. 4.09 1978 r.

L. p. 682